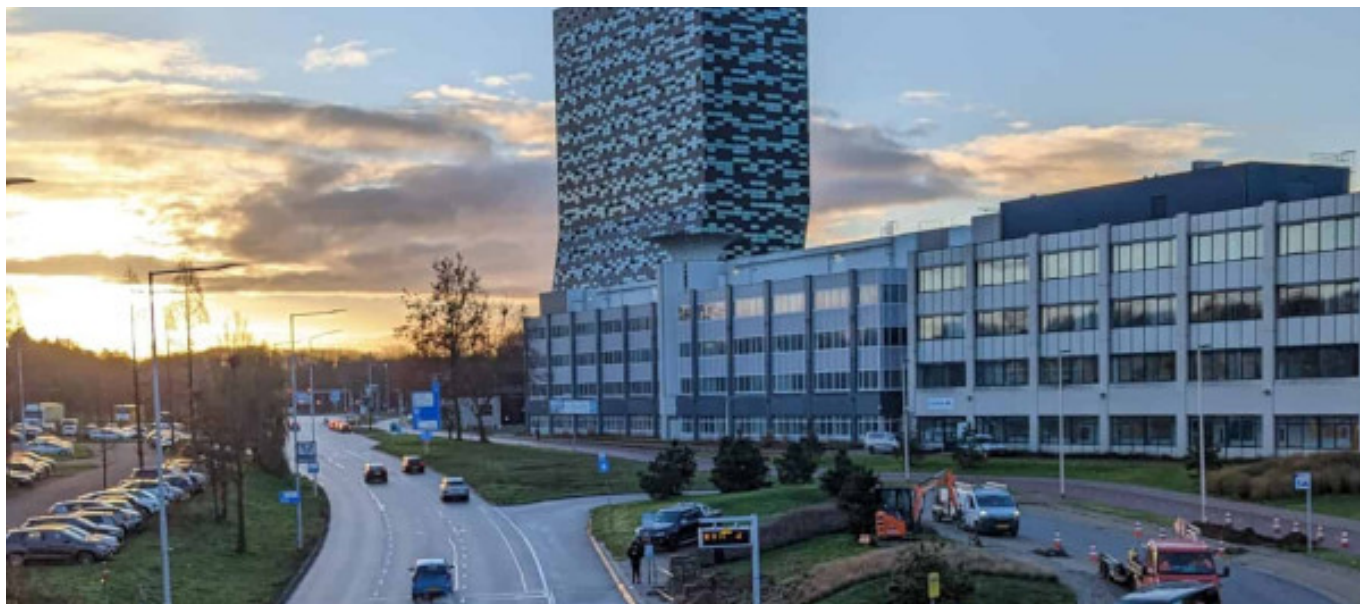

Ingreep bij Nexperia lijkt paniekvoetbal tegen de achtergrond van de geopolitieke strijd tussen de VS en China

Posted on 18 oktober 2025 by Ton Appels

De afgelopen week kwam de Nijmeegse chipproducent Nexperia op even ongebruikelijke als opzienbarende wijze in het nieuws. Het ministerie van Economische Zaken heeft, met instemming van de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam, keihard ingegrepen bij dit bedrijf dat sinds 2019 in handen is van het Chinese Wingtech Technology van topman Zhang Xuezheng. Deze Zhang is buitenspel gezet, de aandelen zijn elders ondergebracht en alle belangrijke beslissingen moeten voorlopig door het ministerie worden goedgekeurd.

Deze voor Nederland unieke stap – de (nood)Wet beschikbaarheid goederen uit 1952 waarop deze ingreep is gebaseerd is voor het eerst ingezet – roept talrijke vragen, om niet te zeggen twijfels, op. Je zou verwachten dat een dergelijke harde aanpak, met mogelijk grote gevolgen voor de verhouding tussen overheid,

rechtelijke macht en bedrijfsleven, goed en eenduidig gemotiveerd is. Maar dat valt vies tegen als je het onderstaande in ogenschouw neemt.

Standaardchips

Nexperia is een voormalig onderdeel van NXP (zelf weer een afsplitsing van Philips) en een grote producent van eenvoudige halfgeleiders die breed worden toegepast in bijvoorbeeld auto's, consumentenelektronica, zonnepanelen en militair materieel. Hoewel exacte cijfers ontbreken produceert het zeker vele miljarden chips per jaar. Het is naar schatting goed voor ongeveer een kwart van de wereldproductie van standaardchips. Dankzij de massaproductie van dit uiterst kleine, (nu) eenvoudig te maken product varieert de prijs per stuk, afhankelijk van de soort, veelal tussen €0,20 en €2,-. In specifieke gevallen (soort product, klant en bestelhoeveelheid) kan de prijs per stuk tot onder de 10 eurocent dalen maar de duurdere varianten kosten ruim €7,-. Het zijn de schroeven, moeren en bouten van de hightech.

De rigoureuze ingreep wordt met verschillende argumenten gemotiveerd. Ten eerste 'bestaan gegronde redenen om te twijfelen aan een juist beleid en een juiste gang van zaken'. Daarmee doelt men onder andere op het feit dat topman Zhang op eigen houtje een andere onderneming van hem te hulp schoot door Nexperia abnormaal veel te laten inkopen bij die fabriek. De inkoop van wafers ter waarde van 200 miljoen euro – veel meer dan Nexperia zelf nodig heeft – zou leiden tot grootschalige vernietiging. Het meningsverschil over deze actie escaleerde snel en leidde tot het ontslag van een reeks topmanagers. Hierop kaartten drie Europese bestuurders de zaak aan bij het ministerie van Economische Zaken. De Ondernemingskamer spreekt in dit verband van 'roekeloosheid' en 'gegronde twijfels over het gevoerde beleid'.

Onvoldoende redenen om zo hard in te grijpen

Men kan zonder twijfel de nodige vraagtekens zetten bij deze gang van zaken en de geciteerde kwalificaties zouden zeer wel terecht kunnen zijn. Maar is dat voldoende reden om zo in te grijpen? Topmanagers annex eigenaren nemen doorlopend beslissingen en die pakken in de nodige gevallen verkeerd uit. Dat is eigen aan ondernemen in de vrije markt en het is juist één van de sterkste punten van de vrijemarkteconomie dat fouten worden afgestraft. Ze leiden tot verlies, wat tot corrigerende acties noopt, en als dat onvoldoende gebeurt kan zelfs faillissement

volgen (waarvan hier, zover ik kan beoordelen, geen sprake is). Beleggers en investeerders trekken hun handen ervan af. Dus waarom moeten overheid en rechterlijke macht in dit geval wél zo drastisch ingrijpen, terwijl dit in ontelbare andere gevallen niet gebeurt?

De motivatie 'roekeloos' is nogal vaag en kan op allerlei activiteiten worden geplakt die stevig afwijken van wat als 'normaal' wordt beschouwd, maar die toch goed kunnen uitpakken. (Waren Bill Gates, Steve Jobs, Mark Zuckerberg, Jeff Bezos en Elon Musk in hun jonge jaren niet roekeloos bezig door bijvoorbeeld hun studie op te geven en zich zonder noemenswaardige middelen op een onbekend terrein te storten?)

Ook de praktijk van '*cross-subsidisation*', waarbij verschillende onderdelen of ondernemingen van een concern elkaar ondersteunen, is niet ongebruikelijk in de vrijemarkteconomie. (Dit moet wel goed worden geregistreerd en duidelijk in de boeken vastgelegd).

Vraagtekens

Een tweede argument om zo drastisch in te grijpen wordt door minister Karremans van Economische Zaken in een brief aan de Tweede Kamer als volgt verwoord: hij heeft 'serieuze signalen ontvangen van bestuurlijke tekortkomingen binnen Nexperia, voortkomend uit specifieke handelingen van de CEO. Deze tekortkomingen vormen een acute en ernstige bedreiging voor de continuïteit van het bedrijf en aldus het behoud van cruciale technologische kennis, alsook van productie- en ontwikkelcapaciteiten in Nederland en Europa.'

Is er inderdaad sprake van een acute en ernstige bedreiging van de continuïteit van het bedrijf? Het bedrijf is winstgevend, heeft een sterke marktpositie en draagt als belangrijk onderdeel van Wingtech Technology ongetwijfeld flink bij aan het persoonlijk vermogen van Zhang van geschat \$1,2 miljard. Naar aanleiding van het nieuws daalde het aandeel Wingtech op de beurs in Shanghai met de maximaal toegestane 10 procent: de vrije markt in actie.

De aan de bedreigde continuïteit gekoppelde vrees voor het weglekken van kennis naar China en het verlies van productiecapaciteit die cruciaal is voor de Europese industrie is eveneens moeilijk te plaatsen. Het betreft standaardproducten met een lage prijs; het zijn geen unieke, uiterst complexe machines zoals die van ASML. Dus kennis die weglekt? En is de productiecapaciteit zelf – de machines die de chips

produceren – echt zo uniek? Kunnen andere producenten in Europa het niet overnemen? Kunnen die machines niet snel ontworpen en gebouwd worden als ze er nu niet zijn in Europa? En kan fysieke ontmanteling, zo daartoe overgegaan zou worden, niet eenvoudig worden tegengehouden, zonder het hele bedrijf over te nemen? Vooralsnog gaat de reguliere productie gewoon door. Men kan dus ook bij dit tweede argument de nodige vraagtekens zetten.

Het derde argument heeft betrekking op de handelsoorlog die is ontstaan tussen de VS en China. Wingtech staat sinds eind 2024 op een Amerikaanse zwarte lijst en door een heel recente aanscherping van dat beleid wordt ook Nexperia hierdoor nu direct getroffen. Daar komt bij dat Nexperia de afgelopen jaren al vaker onder het vergrootglas heeft gelegen bij deals in Wales, Duitsland en Nederland. Het Chinese eigendom roept zeker, en in toenemende mate naarmate het beleid ten opzichte van China wordt verhard en de regels aangescherpt, serieuze vragen op. Dat is de reden dat Nexperia zelf al eind 2023 contact heeft opgenomen met het ministerie van Economische Zaken om als Nederlandse chipmaker erkend te worden.

Hobbel niet slaafs achter de VS aan

Het lijkt er sterk op dat het Nexperia in Chinese handen een speelbal is geworden in de geopolitieke en economische strijd tussen China en de VS. Dat betekent een enorme uitdaging voor zowel het bedrijf als de Nederlandse autoriteiten. Het bepalen van de juiste koers is een uiterst moeilijke zaak. Maar je zou verwachten dat Nederland, en in dit geval eigenlijk meer nog de EU, zich primair laten leiden door het eigen belang, en niet slaafs achter de VS aanhobbelen.

Op het gebied van hightech spelen we weliswaar geen rol van betekenis in vergelijking met de VS en China, maar dat neemt niet weg dat ook onze belangen worden geraakt. Het heeft er alle schijn van dat de ingreep bij Nexperia het resultaat is van paniekvoetbal waarbij allerlei bedenkelijke argumenten er met de haren bijgesleept worden, maar waarbij een structurele en goed doordachte strategie over hoe om te gaan met dit grote handelsconflict tussen twee economische grootmachten ontbreekt.

Ondertussen is wel inbreuk gepleegd op het vrije ondernemerschap door overheid en rechterlijke macht. Dat is in de huidige tijd een stapje op een glijdende schaal naar meer gedetailleerd en specifiek overheidsingrijpen in de economie.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!